डिजीटल भूमि अभिलेख आधुनिकीकरण कार्यक्रमात ई-महाभूमि अंतर्गत संगणीकृत डिजीटल स्वाक्षरीने गा.न.नं.७/१२, ८-अ व फेरफार उपलब्ध करून देण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन

महसूल व वन विभाग

शासन निर्णय क्रमांक : संकिर्ण-२०२१/प्र.क्र.२३५/ल-१

पहिला मजला, मुख्य इमारत, मंत्रालय,
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक, मुंबई - ४०० ०३२.
दिनांक : २९ जुलै २०२६.

वाचा :-

१. महसुल व वन विभाग, शासन निर्णय क्र. संकिर्ण-२०२१.क्र.प्र/२३५-ल/१.दि ,२९.११.२०२२.
२. महसुल व वन विभाग, शासन निर्णय क्र. संकिर्ण-२०२१.क्र.प्र/२३५-ल/१.दि ,२०.०५.२०२५.

प्रस्तावना :-

राज्यात डिजीटल भूमि अभिलेख आधुनिकीकरण कार्यक्रम ई-महाभूमि या नावाने राबविण्यात येत आहे. ई-महाभूमि अंतर्गत विकसीत करण्यात आलेल्या आज्ञावलीमधून गा.न.नं.७/१२, गा.न.नं.८-अ व फेरफार या अधिकार अभिलेखांच्या नकला संगणकीकृत डिजीटल स्वाक्षरीने ऑनलाईन पध्दतीने विविध घटकांना शुल्क आकारून उपलब्ध करून देण्यात येतात. सदर घटकांना आकारण्यात येणाऱ्या शुल्कामध्ये सुधारणा करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधिन होती.

शासन निर्णय :-

ई-महाभूमि अंतर्गत विकसीत करण्यात आलेल्या आज्ञावलीमधून गा.न.नं.७/१२, गा.न.नं.८-अ व फेरफार या अधिकार अभिलेखांच्या नकला संगणकीकृत डिजीटल स्वाक्षरीने ऑनलाईन पध्दतीने विविध घटकांना उपलब्ध करून देण्यासाठी आकारावयाच्या शुल्काबाबत वित्त विभागाच्या मान्यतेने वाचा क्र. १ व वाचा क्र.२ येथील शासन निर्णय निर्गमित करण्यात आले आहेत. सदर घटकांना आकारण्यात येणाऱ्या शुल्कात सुधारणा करण्याच्या अनुषंगाने वाचा क्र.१ व २ येथे नमूद शासन निर्णय अधिक्रमित करून ई-महाभूमि अंतर्गत विकसीत करण्यात आलेल्या आज्ञावलीमधून गा.न.नं.७/१२, गा.न.नं.८-अ व फेरफार या अधिकार अभिलेखांच्या नकला संगणकीकृत डिजीटल स्वाक्षरीने ऑनलाईन पध्दतीने वितरीत करण्यासाठी खालीलप्रमाणे सुधारित शुल्क आकारण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.

सशुल्क/निशुल्क वितरण तक्ता

अ.क्र.	वापरकर्ता	७/१२, ८-अ व फेरफार माहितीचे स्वरूप	शुल्क सुविधा	सेवा शुल्क	विविध घटकांचा हिस्सा
१	२	३	४	५	६
१	नागरिक (एकल)	संगणकीकृत स्वाक्षरीत PDF स्वरूपात.	प्रिपेड वॉलेट	रू.१५ प्रती अभिलेख	DILRMP चे जमाबंदी आयुक्त यांचे PLA रू.१०/- व महाराष्ट्र शासन रू.५/-

२	सरकारी/खाजगी बँका	i) संगणकीकृत स्वाक्षरीत PDF स्वरूपात ii)संगणकीकृत स्वाक्षरीत डेटा स्ट्रीम (डेटा स्वरूपात)	पोस्टपेड १ महिना क्रेडीट	रू.१५/- प्रती अभिलेख	DILRMP चे जमाबंदी आयुक्त यांचे PLA रू.१०/- व महाराष्ट्र शासन रू.५/-
३	महाराष्ट्र शासनाचे प्रशासकीय विभाग	i) संगणकीकृत स्वाक्षरीत PDF स्वरूपात ii)संगणकीकृत स्वाक्षरीत डेटा स्ट्रीम (डेटा स्वरूपात)	निशुल्क		
४	सार्वजनिक उपक्रम, सार्वजनिक महामंडळे, स्वायत्त संस्था व स्थानिक स्वराज्य संस्था	i) संगणकीकृत स्वाक्षरीत PDF स्वरूपात ii)संगणकीकृत स्वाक्षरीत डेटा स्ट्रीम (डेटा स्वरूपात)	पोस्टपेड १ महिना क्रेडीट	रू.१५/- प्रती अभिलेख	DILRMP चे जमाबंदी आयुक्त यांचे PLA रू.१०/- व महाराष्ट्र शासन रू.५/-
५	भारत सरकारचे असे विभाग जे महसूल अभिलेख घेऊन स्व विभागाकडील data share करतात	i) संगणकीकृत स्वाक्षरीत PDF स्वरूपात ii)संगणकीकृत स्वाक्षरीत डेटा स्ट्रीम (डेटा स्वरूपात)	निशुल्क		
६	भारत सरकारचे असे विभाग जे महसूल अभिलेख घेऊन स्व-विभागाकडील data share करत नाहीत.	i) संगणकीकृत स्वाक्षरीत PDF स्वरूपात ii)संगणकीकृत स्वाक्षरीत डेटा स्ट्रीम (डेटा स्वरूपात)	पोस्टपेड १ महिना क्रेडीट	रू.१५/- प्रती अभिलेख	DILRMP चे जमाबंदी आयुक्त यांचे PLA रू.१०/- व महाराष्ट्र शासन रू.५/-

२. उपरोक्त वापरकर्त्यांशिवाय UPMU व्दारे वा UPMU च्या मदतीने अंमलबजावणी करण्यात येणाऱ्या सर्व प्रकल्पांना सदर सेवा निशुल्क उपलब्ध होईल.

३. Application Programming Interface (APIs) व्दारे संगणकीकृत डिजीटल स्वाक्षरीने गा.न.नं.७/१२, गा.न.नं.८-अ व फेरफार हे अधिकार अभिलेख उपलब्ध करून द्यावयाच्या अनुषंगाने सामंजस्य करार करण्याचे व सामंजस्य करारामध्ये समाविष्ट करावयाच्या अटी व शर्ती निश्चित करण्याचे अधिकार जमाबंदी आयुक्त आणि संचालक भूमि अभिलेख, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांना प्रदान करण्यात येत आहेत.

४. भारत सरकार व महाराष्ट्र शासनाचे विभाग/महामंडळे, सार्वजनिक उपक्रम व विविध सरकारी/खाजगी बँका यांनी Application programming Interface (APIs) द्वारे विशेषतः Bulk data Download द्वारे उपलब्ध करून देण्यात येणाऱ्या सेवा वापर करताना कोणत्याही परिस्थितीत डिजीटल वैयक्तीक डेटा

संरक्षण कायदा-२०२३ (The Digital Personal Data Protection Act २०२३) कायद्यातील तरतुदींचे उल्लंघन होणार नाही, याची विशेष दक्षता घेण्यात यावी.

५. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२६०७२९१४५७३०२७४८ असा आहे. हा शासन निर्णय डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

SANJAY RAGHUNATH BANKAR

Digitally signed by SANJAY RAGHUNATH BANKAR
DN: c=IN, o=GOVERNMENT OF MAHARASHTRA, ou=REVENUE AND FOREST DEPARTMENT,
2.5.4.20=C8A7D6860FF227FD9E69A02E9CA5DFB2CCB25EDA92D749629970F349FC6ED260, postalCode=400032, st=Maharashtra,
serialNumber=C5917E56B0DA516AB259D846D516CB0584DCE5E9A2E73C0A35FA47BAB64E88AA, cn=SANJAY RAGHUNATH BANKAR
Date: 2026.07.29 14:58:54 +05'30'

(संजय बनकर)
सह सचिव, महाराष्ट्र शासन.

प्रत:-

१. मा. राज्यपालांचे सचिव.
२. मा. मुख्यमंत्री यांचे सचिव.
३. मा. उप मुख्यमंत्री [नगरविकास, गृह निर्माण, सार्वजनिक बांधकाम (सा.उ.)] यांचे सचिव.
४. मा. उपमुख्यमंत्री (राज्य उत्पादन शुल्क, अल्पसंख्यांक विकास व औकाफ) यांचे सचिव.
५. मा.मंत्री (महसूल) यांचे खाजगी सचिव
६. सर्व मा.मंत्री/राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव
७. सर्व मा.विधानसभा सदस्य व विधानपरिषद सदस्य
८. मुख्य सचिवांचे स्वीय सहायक
९. सर्व अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव, मंत्रालय, मुंबई
१०.सचिव, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई
११. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता) महाराष्ट्र-१ मुंबई/महाराष्ट्र-२ नागपूर.
१२.महालेखापाल (लेखा परिक्षा) महाराष्ट्र-१ मुंबई/महाराष्ट्र-२ नागपूर.
१३. जमाबंदी आयुक्त आणि संचालक भूमि अभिलेख, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
१४.भूमापन कार्यासन संग्रहार्थ.